

Uunga siunnersuut: Nannunik piniarneq illersuinerlu pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat allanngorteqqullugu Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Taamaalilluni nannunik inuit najugaqarfiinut pisunik pisarinnittoqarsinnaangorlugu, pisaqarnissaq sioqqullugu immikkut akuersissummik peqqaanngikkaluarluni.

(Inatsisartuni ilaasortaq Jens NapátôK, Naleraq)

Siullermeernera

Siullermik nassuerutigissavara una siunnersuut takunerani nunaqqatikka eqqaallattaarlugit assut qamuuna pilluaammerama atuarnelanilu allaat qullikka immaterlutik pisimapput, torrallataangaarmat.

Tassami uanga piniartut akornanni perornikuuvunga ukiiartornerit, piniariarfimmiinnerit kisissaanngitsut peqataaffigisarnikuuakka qaatuppungami ukiiartortarfimmiillunga, piniartut nuliaata suliai suliaralugit, ataatama pisaanik anaanaga suliaqartoq ikiorlugu. Ullut ilaanni inuuneq taanna ajornarseriasaarpoq, inuuneq taanna qaminneqariasaarpoq, tassami ataatama oqarfigimmanga piniartuuneq ilungersunarsimmat allatut ajornartumik atuartariaqatunga ilinniarlungalu, ilinniagaralu aallaavigalugu suliffittaartariaqarumaartunga, nammineq piniartutut inuuneqarnertuut inuutikkusunnanga oqaassutaa naalattariaqariga, naak piniartutut inuuneq nuannarigaluaqalugu silattorfigigakkumi, ataataq oqaasii tusaallugit inuusuttunngornerma nalaani piniartup nuliassaniit atuarnermut ilungersunartumut saariasarpunga, allatullu ajornartumik aanannut nuuppunga atuarniassagama. Massakkut killiffik unaavoq angajoqqaanniit uannullumi tulluusimaarutigingaakkatsinni pillunga pillunga ilinniarnera 2015-mi naammassigakku.

Kisianni taamaakkaluartoq piniartut atukkamikkut inissisimaffiit ullumimut ilungersunarsigaluttuinnartut inuuneriinnarnikuuakka malinnaaffigilluarpakka, ilami ilaquuttakka tamangajaavimmik piniartuunngikkunik piniartuunikuupput. Massakkullu aamma ilaquuttanni kinguaariinni piniartuuneq ingerlanneqarluni. Piniartut tamarmik minitaqanngiivillunga tulluusimaarutigiuarpakka ataqqingaaqalugillu ullutsinni piniartuunermi kultuurimi suli

aallussillutik ullut unnuarlu tunniutiinnaratik suli suliuartuummata ilaquttatik qimmitillu pilersorniarlugit, saniatigut oqartussaasuniit killilersuinerujussuakkut ilungersortinneqarnermikkut saniatigut illortik kissalaartikkumallugu neqissaqarniarnikkullu ilungersuutissaannik qallerneqaqittarnerat akueriinnagassaangilaq. Tassami piniartut nannut illoqarfimmut pisut qimaatinneqaqittarnerat qamuuna assut akueriuminaatsittarsimavaat, allaat piniartut meerartallit eqqarsartarsimapput ulluni tulliuuttuni sapaatit akunnerini tulliuuttuni neqissaagaluartik isaasalerlugu ”asuli” qimaatiinnarneqartoq, tassami piniartutut inuuneq sakkortusinnaasarpoq ingammi sila sikuniarneralu peqqutaalluni piniagassatigut ajornartorsiorfiup nalaaniikkaangata, taamaammat killiffigisaat Naleqqamiit paasisinnaalluarpagut qamuunalu uummateqarfialugit piniartortagut pitsaanerusemik atugassaqartinneqalernissaannut sorsuuteqartuarterput attattuuannassavarput.

Nanoruna amilaarnatoq, uanga nammineq isinni isigalugu qamuuna annernarnerpaaq misiginikuuara tassami aqqaluga 2002-mi nannumit kamattorsuarmit saassunneqariaraluarimat, aqqaluga arpattoq tunuani nannup angumerigaluttuaraa isigalugu qatanngutaasuulluni qatanngutituaralugulu ilungersunarnerpaavoq, timersortuaannartuunermigullu sukkasuumik periataarsinnaanini aallaavigalugu imminut annattoq nannup angumeriliivikkaani aallaagaa isigaara, taamaammat uanga isinni isigalugu nanuunngilaq bamsetut isikkulinnguaq inequnartoq erligisassaq, taamaangilluinnarpoq nanoq qaasuttuovoq aamma qaasuttuujuaannartussaavoq, imaangilaq nannup allaat takuguniuk imaluunniit qimaatinneqarnermini ilikkassagaa tassa illoqarfimmut iseqqinnginnissani, taamaangilluinnarpoq qimaagaluartoq nanoq ilaatigut uterialertarpoq aamma alla suli takkuteqqittarpoq aallaqqaataaniit ersiorneq aallarteqqittuaannarpoq ingammi nannut illoqarfimmut qanillattortut ullut tamakkialeraangassuk taartarlerneratalu nalaaniikkaangat allaat meeqqagut kiffaangissusiiartarpagut aneeqqusaajunnaartittarsigit, tassami sukkulluunniit nanoq illoqarfimmut iserluni takkuttarpoq, pinngortamilu uumasugami pikkorissorujussuullunilu nipaarsaallaqqittorujussuovoq allaat qanikkaluaqaluni ilaanni takunngitsoorneqartarpoq.

Ukiuni allaqalersuni nannuniit ersiortitaaneq innuttaasut qatsulluinnarpaat, ulluinnarsiutigisalertarpagut allaat ullaakkut suliartortinnata meeqqagullu atuariartortinnagit angutitagut silami qamani, tusaasiuk qamani silami nanoqarnersoq misissueqqaartarput, ataasiaannaratalu ungasinngisatsinni illullit illuata eqqaani nanoq 0 meterimiluunniit ungasitsiginani tassa illu tikiivillugu kunioraa naammattuuisaratta.

Piffissanngunnginnerluni nanoqarfinni innuttaasut allatuulli toqqissisimasumik inuuneqalersinnissaannut? Qaaguuna innuttaasut allatuulli kiffaangissuseqarlutik illoqarfimmini inuuneqaqqilissasut siornatigutuut? Tassami siornatigut allaat innuttaasut 10 km illoqarfik qimallugu pisuttuangukkunik timersortarput aallaaseqaratilluunniit tassa massakut taamatut inuusoqarsinnaajunnaarnikuuvoq nannut illoqarfimmut qannittumiittut isaannatsinni isigisinnaasagut amerlasangaarmata.

Aangutitatagut aallaaserlutik paarnanik nuniattarpugut paarineqarluta, pisuttuarpugut paarineqarluta allaat ilaatigut pisiniarfiliartarpugut paarineqarluta, eqqaamaneqassaaq tamatta paarineqarneq ajoratta ilaqarpassuaqarpugut paarineqanngitsunik meeqqat, utoqqaat, arnat nanoq takkuteriataarpat imminut illersorsinnaanngitsut, taamaammat uunga siunnersuummut nanoqarfimmiittuusugut innuttaaqatikka sinnerlugit aamma Naleqqamiit tamakkiisumik siunnersuut taperserparput aamma Naalackersuisut siunnersuutaat siunnersuummut naaperiaaffittut taallutigu siunnersuutaat ilalerparput.

Taamatut oqaaseqarluta Naleqqamiit siunnersuummut qujalluta ataatsimiititalianut susassaqtunut ingerlateqqipparput, susassaqtullu sulilluarnissaaniik kissaallutigit.